

YTTRANDE
2016-02-12

KULTURDEPARTEMENTET
103 33 Stockholm
kulturdepartementet.registrator@regeringskansliet.se.

Betänkandet SOU2015:88 Gestaltad Livsmiljö

Sammanfattning

Vi instämmer i det breddade perspektivet men efterlyser konkreta åtgärder för att med den fysiska utformningen stimulera till ökad integration och mer jämlika miljöer som bidrar till individens hälsa och möjlighet att delta i samhället.

Nationella Healthy Cities bejakar:

Vi instämmer till fullo med betänkandets huvudinriktning att det är vad Arkitektur, Form och Design gör, och inte hur dessa ser ut, som är det intressanta ur ett livsmiljöperspektiv. Vikten av kunskap och undervisning för att öka förståelse för vad just utformning gör för faktorer som tillit, trygghet, tolerans, gemenskap och medskapande (*hälsans bestämningfaktorer*) kan inte nog understrykas. Med vår spridning över hela Sverige (arton kommuner och tre regioner) ser vi också med glädje betänkandets intentioner att sprida mötesplatser för dialog och utställningar över en större del av landet.

Nationella Healthy Cities saknar:

De nationella målområden som nämns under Sveriges folkhälsomål har stor betydelse för människans levnadsmiljö. Hur utformning av vår närmiljö gestaltas påverkas av ovanstående faktorer och i sin förlängning påverkas även demokratifrågor. Ändå nämns varken Folkhälsomyndigheten eller folkhälsostateger vid uppräknings av en vidgad aktörsgrupp som bör bli inblandade i frågor kring gestaltad livsmiljö.

Allmännyttans roll för hälsofrämjande miljöer kan förbättras, inte minst med nya direktiv.

Nationella Healthy Cities föreslår:

Barns uppväxtvillkor bör få ett tydligt stöd i regeringens åtaganden. Både som betänkandet föreslår med innehållet i undervisningen men också genom att lagstadga så att alla barn försäkras jämlika, kvalitativa och stimulerande utemiljöer vid bostäder, förskolor och skolor. Miljöer som är utvecklande för *både* pojkar och flickor.

Regeringen bör ge den föreslagna nya myndigheten resurser, betydligt mer än den nämnda fonden, så att den kan agera motor för att förbättra bostadsbyggandet, bostadssituationen och komma åt ojämlika förhållanden i olika geografier, och arbeta för ett mer inkluderande samhälle med en mer jämlik hälsa. Inte minst i ljuset av den ökade flyktingströmmen.

Myndighetens initiativ kan bland annat bestå av att stimulera till innovativa processer och tävlingar, som i sin tur bör få avsatta medel, så att de kan gå från ord till handling och agera pilotprojekt. Inte minst behövs initiativ som leder till att fler har råd att komma in på bostadsmarknaden. Dock utan avkall på kvalitativa och sunda omgivningar som inbjuder till utevistelse och social samvaro.

Statens egna myndigheter bör gå i bräschen där de själva har rådighet, exempelvis genom att lokalisera sina kontor och avdelningar så att de bidrar till integration och nya rörelser både inom städer och inom regioner. När post- och bankkontoren i digitaliseringens farvatten inte längre är våra gemensamma mötesplatser på lokal nivå kan en funktion som exempelvis Systembolagets butiker kunna ta ett mycket större ansvar för att aktivt placeras där de bidrar till möten mellan olika grupperingar i samhället.

Därutöver

Under folkhälsomålet (6.2.4.) står det att ”de beslut som mest påverkar individens hälsotillstånd är de som fattas på lokal nivå” medan det 8.3. (s. 143) istället nyanseras med att ”De beslut som mest påverkar individens hälsotillstånd är de som fattas på nationell och lokal nivå”. Vi hävdar att den första beskrivningen gäller och hänvisar till Michael Marmots rapport Closing a gap in a generation.

Ida Legnemark
Ordförande Nationella Healthy Cities
www.healthycities.se

Kerstin Månsson
Koordinator Nationella Healthy Cities
kerstin.mansson@helsingborg.se